

**REGLEMENTAREA CAPTĂRII, DIFUZĂRII ȘI PUBLICĂRII
IMAGINII ȘI/SAU VOcii UNEI PERSOANE ÎN
CONTEXTUL PROTECȚIEI VIEȚII PRIVATE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA⁴⁶**

**REGULATION OF THE CAPTURE, DISSEMINATION
AND PUBLICATION OF THE IMAGE AND/OR VOICE
OF A PERSON IN THE CONTEXT OF THE PROTECTION
OF PRIVACY IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Rodica NICHITA

Doctor în drept, lector universitar
Email: r.nichita2012@yandex.com
ORCID ID: 0000-0002-0623-5578
Universitatea de Stat din Moldova

Valeriu LUPAN

Email: lupan.valeriu.09@gmail.com
student anul II, facultatea de Drept,
Universitatea de Stat din Moldova

Natalia TCACI

Email: natalkatcaci@gmail.com
studentă anul II, facultatea de Drept
Universitatea de Stat din Republica Moldova

CZU: 342.721:343.542.1:004(478)

DOI: <https://doi.org/10.59295/ssdoed2025.60>

***Abstract:** The article discusses the legal regulation of capturing, distributing and publishing a person's image and/or voice in Moldova, in the context of protecting private life. The research highlights that despite existing laws like the Constitution, the Law on Personal Data Protection, and the Civil Code, there is a lack of clear, comprehensive regulations addressing the nuances of private life protection. The study compares Moldova's situation to European countries where such actions are illegal without consent. Results indicate significant gaps in nati-*

⁴⁶ Articolul este elaborat în cadrul subprogramului „Consolidarea mecanismelor socio-economice și juridice de asigurare a bunăstării și securității cetățenilor” (CONSEJ 01.05.02)

onal legislation, leading to unintentional privacy breaches and negative impacts on individuals' lives. The article underscores the need for clear norms and stricter regulations, especially regarding children's images and voices, in order to ensure balanced legal responsibility and to safeguard private life in public spaces.

The article emphasizes the importance of taking actions against a modern problem, which heavily affects the life of countless people, making them the victim of public eye.

Keywords: consent, legality of capture, technological progress, data protection, privacy.

Rezumat: Articolul abordează reglementarea legală a captării, distribuirii și publicării imaginii și/sau vocii unei persoane în Moldova, în contextul protecției vieții private. Cercetarea evidențiază că, în ciuda legilor existente precum Constituția, Legea privind protecția datelor cu caracter personal și Codul civil, există o lipsă de reglementări clare și cuprinzătoare care să abordeze nuanțele protecției vieții private. Studiul compară situația Republicii Moldova cu țările europene în care astfel de acțiuni sunt ilegale fără consimțământ. Rezultatele indică lacune semnificative în legislația națională, ceea ce duce la încălcări neintenționate de confidențialitate și impact negativ asupra vieții persoanelor. Articolul subliniază necesitatea unor norme clare și reglementări mai stricte, în special în ceea ce privește imaginile și vocile copiilor, pentru a asigura o responsabilitate legală echilibrată și pentru a proteja viața privată în spațiile publice.

Articolul subliniază importanța acțiunilor împotriva unei probleme moderne, care afectează puternic viața a nenumărați oameni, făcându-i victima ochiului public.

Cuvinte-cheie: consimțământ, legalitatea captării, progres tehnologic, protecția datelor, confidențialitate.

Introducere

În era noastră, era tehnologiei moderne, deseori ne confruntăm cu problemele ce apar odată cu modernizarea digitală a societății. Dezvoltarea tehnologică a permis ca fiecare persoană, să fie dotată cu un device ce îi permite foarte multe lucruri. Predecesorii noștri posibil nici nu și-au imaginat că progresul tehnologic ar crea premisele, unde fiecare om să își permită cu ușurință asemenea lucruri cum ar fi: captarea foto, video, audio, cât și difuzarea și vizualizarea acestora într-o formă compactă, rapidă și ușoară. Totodată, a apărut și problema legalității captării și/sau difuzării foto, video, audio, în contextul protecției vieții private.

Material și metodă

Cu toate că avem legi precum: Legea fundamentală Constituția, care prin art. 28 ne spune că „Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată”; Legea nr. 133/2011, privind protecția datelor cu caracter personal, care stipulează că datele personale sunt protejate de lege și nu pot fi prelucrate fără consimțământul explicit al persoanei, cu excepția cazurilor în care există un interes public sau un alt temei legal; Legea privind libertatea de exprimare nr. 64/2010, care evidențiază obligația respectării consimțământului persoanelor în utilizarea informațiilor lor private, și Codului Civil al Republicii Moldova, conform art. 43-48 stabilește drepturile fundamentale ale persoanei privind viața privată, imaginea și datele personale, garantând protecția lor și definind limitele utilizării, reglementând consimțământul explicit sau prezumat în contexte publice și permițând retragerea acestuia, subliniind caracterul inalienabil al acestor drepturi, dar și excepțiile legale justificate de interes public sau oficial

Rezultate și discuții

Dar, aceste legi sunt pentru a lupta cu consecințele deja aduse, ci nu cu fapta în sine. Este esențial să luptăm cu fapta, și nu doar cu consecințele survenite. Avem drept exemple, state europene așa ca Germania, Franța, Italia, Spania, Elveția, Portugalia și Ungaria, unde însăși fapta de fixare și/sau publicare a imaginii și/sau a vocii unei persoane fără consimțământul său, reprezintă o ilegalitate.

Legislația națională în vigoare, nu are prevederi suficient de clare, sau lipsesc complet unele norme juridice bine stabilite, ce ar aborda în toată complexitatea sa, problema siguranței vieții private sau inviolabilitatea acesteia. Este indispensabil ca orice persoană în spațiul public, să se simtă protejată de lege și să fie asigurată că nimeni nu o va fixa foto, video, audio și nu o va mediatiza fără consimțământul acesteia, în afara excepțiilor prevăzute de lege.

Cu toate că aparent legea deja ar face clarificări în asemenea situații, totuși există neclarități semnificative care permite o interpretare largă. Avem exemple clare când persoanele sunt filmate intenționat sau întâmplător, fiind postate în mediul digital unde devin virale, apoi confruntându-se cu popularitate nedorită, *hate* și alte urmări ce îi afectează viața negativ. Dar și postarea unui material primit cu consimțământ pentru folosire proprie, ci nu pentru publicare, de asemenea este o problemă. La fel și fabricarea materialelor foto, video, audio, cu folosirea imaginii și/sau vocii persoanei este o problemă.

Cu asemenea situații ne-am ciocnit recent, când a apărut un grup pe Telegram „Carvertical pentru fete”, unde băieții postau poze cu ca-

racter delicat cu fete. Pe acel grup se postau atât poze și video-uri reale, cât și poze și video fabricate datorită posibilităților tehnologice actuale, preluând ca bază imagini reale postate de victimele lor pe rețele de socializare sau dobândite în alt mod. Aceste acțiuni au produs consecințe semnificative asupra imaginii și demnității persoanelor, iar după cum se știe, imaginea și demnitatea persoanei fac parte din elementele vieții private. Fiecare din noi cunoaște exemple când o persoană devine subiectul *hate-ului* în urma filmării și publicării imaginilor și/sau vocii lor fără consimțământ. Nimeni din noi nu ar dori să fie filmat sau fotografiat într-o situație neplăcută și apoi să fie postat în mediul online.

normă contravențională în Republica Moldova ar putea fi o soluție echilibrată, dacă este formulată clar, și respectă un echilibru între dreptul la viața privată și libertatea de exprimare. Această normă ar trebui clar să prezinte situațiile excepție, care de-asemenea sunt regăsite deja și în alte legi, cu condiția că aceasta nu le va contrazice. Ca excepție, trebuie menționate expres situațiile de interes public, dar se solicită specificarea unor clarificări care ar putea fi aceste situații, pentru a evita interpretarea excesivă, frauduloasă sau incorectă, precum și interpretările eronate jurnalistice. Dar este necesar ca aceste excepții să respecte principiile privind dreptul la protecția demnității umane și vieții private.

Este crucial să subliniem că, înregistrarea imaginii și/sau a vocii copiilor ar trebui să fie sancționată și/sau reglementată mai strict, reieșind din necesitatea asigurării respectării interesului superior al copilului.

Copiii sunt vulnerabili și au nevoie de protecție suplimentară împotriva potențialelor abuzuri. Reglementările mai stricte ar contribui la prevenirea situațiilor de risc, cum ar fi intimidarea publică, terorizarea sau bullying-ul, care pot avea consecințe negative pe termen lung asupra dezvoltării emoționale și psihologice a copiilor. Prin instituirea unor norme clare și a unor sancțiuni corespunzătoare, se poate descuraja utilizarea neadecvată a imaginilor și/sau a înregistrărilor vocale ale copiilor, protejând astfel demnitatea și securitatea lor.

Este important să educăm părinții, cadrele didactice și publicul larg despre riscurile asociate cu expunerea neautorizată a copiilor în mediul digital și să promovăm practici responsabile în gestionarea informațiilor și a materialelor media care implică minori.

Aceste măsuri nu doar că vor proteja copiii de experiențe traumatizante, dar vor contribui și la crearea unui mediu mai sigur și mai respectuos pentru toți membrii societății. Protejarea intereselor și drepturilor copiilor este o responsabilitate comună care trebuie tratată cu seriozitate și determinare.

Concluzii

Avem nevoie de o normă contravențională și/sau lege, care ar reglementa minuțios și ar stabili forme echilibrate de răspundere juridică pentru captarea și difuzarea materialului foto, video, audio, în spațiul public a persoanelor, fără consimțământul acestora. Această normă ar fi menită pentru a preveni situațiile de conflict ce pot apărea, ci nu pentru a soluționa sau sancționa efectele deja produse de acestea. O astfel de reglementare ar încuraja cetățenii să respecte viața privată și să sensibilizeze societatea privind urmările negative ce survin.

La momentul actual, persoana nu este suficient de protejată față de situațiile când fără consimțământ său, este filmată, fotografiată și înregistrată audio, în spațiul public. Pe de altă parte, s-ar cere o reglementare specifică pentru situațiile unde persoana întâmplător fotografiază, filmează și/sau înregistrează o altă persoană, unde cel din urmă, nu este subiectul principal al acestui material, astfel, ca primul să nu fie atras la răspundere juridică, pentru fapta ce nu constituie o încălcare a legii.

În schimb, dacă persoana a filmat, fotografiat, înregistrat audio o altă persoană involuntar, și ulterior utilizează materialul obținut într-un mod în care ar putea prejudicia persoana filmată, este imperativ prevederea unei forme de sancționare a primului.

Această normă și excepțiile ei trebui să reglementeze exhaustiv toate aspectele necesare, pentru a evita interpretarea imprecisă sau eronată a ei. Iar părțile interesate, să nu o poată interpreta într-un mod abuziv și/sau fraudulos, în scopuri personale, cu daune semnificative prejudiciabile față de celelalte persoanele fizice și juridice.

La ziua de azi, este nevoie de o completare și/sau modificare a legislației actuale, pentru ca să ne simțim mai în siguranță, pentru a ne proteja drepturile la viața privată, la imaginea și vocea noastră chiar și în spațiul public. Progresul tehnologic ne permite atât captarea, cât și modificarea, lipsită de dificultate a materialului foto, video, audio.

Astfel, având în vedere cele menționate supra, descoperim importanța vitală a asigurării protecției legale a dreptului nostru la propria imagine și voce.

Referințe:

1. Constituția Republicii Moldova. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 29.03.2016, nr. 78 art. 140. Modificat: LP255 din 22.11.18, MO467-479/14.12.18 art.786
2. Codul contravențional al Republicii Moldova. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 17.03.2017, nr. 78-84. Modificat: LP271 din 28.11.24, MO529-532/18.12.24 art.722; în vigoare 18.12.24
3. Codul civil al Republicii Moldova. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 01.03-2019, nr. 66-75. Modificat: LP268 din 28.11.24, MO498-500/29.11.24 art.680; în vigoare 29.11.24
4. Legea cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23-04-2010. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 09.07.2010, nr. 117-118. Modificat: LP95 din 14.05.15, MO139-143/05.06.15 art.261
5. Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 08-07-2011. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 14-10-2011, nr. 170-175. Modificat: LP95 din 25.04.24, MO195-197/03.05.24 art.257; în vigoare 03.06.24